

313. Van Dale, de letter I (2)

1. Bij het bridgen kun je imps halen. Een impala is een antilopesoort. Impat (Jaarboek 2007) is een antoniem van expat. Een impegno [im-pèn-joo] is een borgstelling. Het Romeinse imperium benoemt een keizerrijk. Imperium et libertas zijn onverenigbare begrippen (heerschappij en vrijheid), 'imperium in imperio' is 'een staat in de staat', zoals een kerk die zich mengt in het staatsgezag. Imperturbabiliteit is onverstoorbaarheid, impetigo is een door bacteriën veroorzaakte ontsteking van de huid en impitoyabel is onmeedogend, meedogenloos. Midden in een atrium kan een impluvium zitten. Impopulair is onpopulair. Als voorbeelden kun je nemen de olie- en thee-import en de auto-export. Importuun is inopportuun. 'Impossibilium nulla obligatio' is een waar woord: 'tot het onmogelijke kan niemand verplicht worden'. Dat plan is impracticabel, onuitvoerbaar. Volgens mij is ejaculatoire impotentie niet strikt hetzelfde als impotentia coeundi impotentia generandi. Het impreg is veredeld hout.

2. Van imprimé katoen maak je bijvoorbeeld bedrukte japonstof. Een impresariaat fungeert als impresario. I love improrock. Improductiviteit heeft niets met inproduct te maken. Zij was voor in de, of beter: achter in de twintig. Is de Nederlandse taal inadequaar om termen weer te geven als in agone (in het uiterste geval), in aeternum (voor eeuwig, in eeuwigheid), in aere aedificare (luchtkastelen bouwen), in abstracto (op zichzelf beschouwd, opzichzelfstaand), in absentia [bij afwezigheid (van de genoemde)] en in abrupto necessitatis (in uiterste noodzaak). Een inaliënabel goed is onvervreemdbaar. Andere exoten in onze woordschat zijn: in articulo mortis (op het ogenblik van de dood, in het stervensuur), in armis (onder de wapenen), in a nutshell (in een nutshell, in een notendop), in antecessum (vooruit, op afrekening), inanis verborum torrens (een stroom van nietszeggende woorden), in anima vili (in corpore vili, medisch: van proeven en experimenten uitgevoerd op dieren, overledenen en eertijds ook wel op slaven, gevangenen).

3. Maar we zijn er nog niet: in augustis (in moeilijke omstandigheden), in angello cum libello (in een hoekje met een boekje) en in ambiguo (in geval van twijfel, in onzekerheid). Hij betaalde zijn schulden bij de inbedrijfstelling in baribus. Bij de Belgische Kamer van inbeschuldigingstelling kun je in beroep gaan. Een inblazing is een kwade ingeving. Het inbesteden was een speerpunt. Het is feest, kom allen, komt u toch allen! Hij is de garage ingebotst. Het houdt niet op: in bonam partem (goed bedoeld, in gunstige zin, antoniem: in malam partem), in brevi (in korte tijd), in bona pace (in volle vrede, in gerustheid) en in bonis (gegoed, welgesteld). Op de plaats van de kleine fontanel zit het incabeen. Het beroemde boek 'Imitatio Christi' ('De navolging van Christus') is geschreven door Thomas a Kempis ('De imitatione Christi' betekent: 'Over de navolging van Christus'). Het Rome-imperium stond op instorten. Ten slotte vermelden we 'in calce' (aan het einde) en 'in calculo' (in de berekening, in aantal). Een incaliele is een alstroemeria. Incarceratie is gevangenzetting. Het bedrijf deelde incentivetours uit. Het Incavolk sprak een Incataal.

4. 'In casu' duidt 'in dit geval' aan, 'in casum casus' 'als het geval zich werkelijk voordoet', 'in casu subtrato' 'in het onderhavige geval' en 'in causa' 'in de (rechts)zaak'. Incineratie is lijkverassing en een inciviek vertoont incivisme. Hier is het rapport, inclusief bijlagen. De inclosa zitten erbij. Het barst van de Latijnse uitdrukkingen: 'in commercio' (in de handel), 'in commune bonum' (ten algemene nutte), 'in contrarium' (in tegendeel), 'in corpore' (gezamenlijk), 'in concreto' (feitelijk), 'incredibile dictu' (het klinkt ongelooflijk), 'in continuo' (onafgebroken), 'in confesso' (erkend), 'in continentie' (op staande voet; let op: geen incontinentie!) en 'in communi' (gemeenschappelijk). De incompanytraining (inhouse training, inhuustraining) was een succes. Het lidmaatschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal is incompatibel met dat van de Tweede Kamer. Bij de kabinetsformatie bleek de incompatibilité d'humeur. De incrowd was een heuse klik. Incubus en succubus zijn duivelsverschijningen. Een incunabel is een wiegendruk oftewel paleotype. De alineaa-indeling lag alvast vast.

5. De incus (meervoud: incudes) is het aambeeldsbeentje. Aan een indecent proposal zit altijd wel een luchtje. PSV was in de winningmood. Een indiaan (hij spreekt indianentaal) komt niet uit India, een Indiër (Indiaër) wel. Een indiajurk is van indiaakatoen gemaakt. Een in een Indian summer verteld indianenverhaal is niet altijd waar. De indiepop (nee: geen hindipop!) is een muziekgenre. Het indienne (sits) is een Oost-Indische katoenen stof, fijn gedrukt katoen. Indigestie wordt ook aangeduid als dyspepsie. De eilanden van Indonesië vormen de Indische archipel. Australisch Insulinde is de Papoease eilandengroep. De indogermanistiek is een wetenschap. Indol (indool) is benzopyrrool. Een indomeisje maakt deel van de Indo-Maleise bevolking. Hij was de gevangenis ingedraaid. Timmy's pootjes maakten gave indrukken in de sneeuw. Faradisme is inductie-elektriciteit.

6. Vreemde uitdrukkingen, ze houden maar niet op: 'in culpa' (schuldig), 'in cura' (op het raadhuis, voor het gerecht), 'indicta causa' (zonder verhoor en verweer, zonder vorm van proces), 'in diem' (bij de dag), 'indoctum vulgus' (het ongeleerde volk, de onbeschaafde menigte), 'in dorso' (op de achterzijde), 'in dubio' (aan het twijfelen), 'in dubio (dubiis) abstine' (onthoud je in geval van twijfel), 'in dulci júbilo' (vrolijk en in overdaad), 'in duplo' (in tweevoud), 'in eínem Guss' (in één keer), 'in esse' (werkelijk bestaand), 'in posse' (slechts potentieel aanwezig), 'in eventum' (als het geval zich voordoet), 'in excessu' (bovenmatig), 'in exitu' (na afloop), 'in extenso' (in zijn geheel), 'in extremis' [in de laatste ogenblikken (van het leven)], 'in factu' (daadwerkelijk), 'infans in utero matris' (een kind in de moederschoot), 'in favorem' (ten gunste), 'in fidem' (ten waarborg), 'in fine' (tegen het eind), 'in flagranti' (op heterdaad), 'in folle' (voetstoots), 'in forma' (zoals het behoort), 'in foro' (voor het gerecht).

7. Het de-industrialiseren was geen optie. Als je open-minded (Jaarboek 2010) bent, schrijf je 'kunstminded' en industrieminded' aaneen. Met een indycar wordt geracet. Het was een wonder; het ineffabele werd gezegd. Het is een bloot feit: de INF (Internationale Naturistenfederatie) bestaat! In Bethlehem vond ooit infanticide plaats. Het ziektebeeld heeft een infauste prognose. Infectievrees is mysofobie. Er is sprake van diploma-inflatie. Bij inflecteren is er geen inflexibiliteit. Een ICT'er heeft een infobaan, de infobahn is de elektronische snelweg. De informatiebrij op de informatie-cd was niet te verteren. Dat was infra dig(nitatum) van deze chique persoon. Waar slaat het fragment "... signaal bij de tuner, met een 30 dB lagere ruisdrempel ..." op? De ingénue was ingénu. Dat is de schuld van mijn leraar, het zit er ingeramd. Het wordt hem met de papepel ingegeven (ingegoten). Het ingveonisme (van Ingveoons) is een dialectische eigenaardigheid in het Nederlands.

8. Wij zijn ingezetenen van het Rijk. Een ingot is een baar. Een poursuite is een inhaalwedstrijd. Zou hij nog steeds de p (pee) inhebben? Hij is goed van inhout. Ze zouden hem nog de dood injagen. In het ziekenhuis vond een DNA-injectie plaats, in de fabriek een CO₂-injectie. Daar stond ze dan met gloeiend inkarnate wangen. Mijn inkjetprinter is kapot. De Blijde Inkomst (Blijde Intrede) is iets van heel vroeger. Een inlay is een op maat gemaakte vulling van een tand of kies van goudamalgaam of porselein. Inleggen is hineininterpretieren. Synoniemen van inlegwerk zijn intarsia en marqueterie. Een inlinecomputer zorgt voor optimale winst. In loco parentis trad een oom op. De wiskundige werd beschuldigd van in logicam peccare (tegen de logica zondigen). Dat was een doelpunt om in te lijsten. Een ingemaakte guit is een aartsschelm. Wacht maar in meliorem fortunam (totdat de omstandigheden gunstiger zijn). Een in-morastelling is een ingebrekestelling. In puris naturalibus stond ze voor hem. De inner circle is een groep van intimi. Je moet dat wel in nexu (in de samenhang) zien. In no time bleek dat in nostro casu nader onderzoek nodig was. De inontvangstneming van het rapport deed veel stof opwaaien. Hij was dandy in optima forma.

Rein Leentfaar